

Poštovani članovi Društva prijatelja glagoljice!

Zasićeni sumornim zimskim danima, započinjemo ove Novosti vedrim akvarelom zagrebačkog slikara Domenica Gonzija pod nazivom *Kosinj*. Autor vjerno prikazuje poznati Kosinjski most preko rijeke Like. Djelo je nastalo 2015. godine, a nadahnuto je kosinjskim krajobrazom i kosinjskim glagoljičnim spomenicima. Više detalja o ovoj slici i ostalim umjetnikovim radovima možete pronaći na internetu i facebooku.

Osvrt na nedavna događanja

17. veljače 2016., od 19 sati, u prostorijama Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta, na otvorenju izložbe učeničkih radova pod nazivom *Oči od slnca, misal od oblaka*, vladala je gužva veća nego inače. Okupili su se učenici, roditelji, profesori i članovi Društva prijatelja glagoljice kako bi čestitali mladim izlagačima na uspješnim likovnim ostvarenjima i podržali ih u njihovom nastojanju da glagoljicu ugrade u svoju svakodnevicu.

Istovremeno su prof.dr.sc. Darko Žubrinčić i dramski umjetnik Stjepan Bahert održali predavanje za javnost u prostorijama Hrvatskog katoličkog liječničkog društva pod nazivom *Hrvatska glagoljaška baščina u kontekstu europske kulture*. Zbog velikog zanimanja nazočnih, to je bilo tek prvo, ali vjerojatno ne i jedino predavanje s glagoljaškom tematikom.

Naša članica iz Rijeke, Ljubica Štambuk, prof., obavijestila nas je o održavanju Tripundanskih dana – Dana Bokelja u Rijeci. U okviru navedenog događanja, u petak, 12. veljače 2016., u 18 sati, u gradskoj vijećnici Grada Rijeke održala je zanimljivo predavanje pod naslovom *Tragovi glagoljice u Boki Kotorskoj*.

Autorica ovih redaka spazila je početkom veljače u izlogu dječje knjižnice M2 na Medveščaku dvadesetak krasnih karnevalskih maski koje asociraju na venecijanske maske. Svaka je imala i glagoljični natpis. Izradila ih je gđa. Marica Milčec, odgojiteljica u jednom dječjem vrtiću, a ciklus je nazvala *Moja veza s glagoljicom*. Ne znamo ništa o gđi. Milčec, a rado bismo ju upoznali.

Dani otvorenih vratiju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu održani su od 23. do 26. veljače 2016. U sklopu navedene manifestacije posjetitelji su se, između ostaloga, mogli uključiti u radionice izrade *Glagoljičnih minijatura od slame* i *Glagoljičnih pisanica* koje je vodila članica Društva Ana Žnidar, učiteljica razredne nastave, te radionicu *Glagoljica pletena papirom* pod vodstvom slikarice i keramičarke, također članice Društva, Verice Kovač. Obje radionice, kao i većina ostalih događanja, počele su u podne. Na prvim dvijema radionicama sudjelovalo je dvadeset i šestoro polaznika, a na trećoj trideset i troje.

Dana 23. veljače 2016. započeo je *Korizmeno-uskršni tečaj glagoljice s čitanjem Prvotiska*. Vodi ga prof. dr. sc. Vladimir Čepulić, 23. godinu zaredom. Osim učenja glagoljičnih slova, polaznici čitaju tekstove iz hrvatskog prvotiska – *Misala po zakonu rimskoga dvora* iz 1483. Ove godine na redu je Evanđelje po Mateju. Nekolicina polaznika vraća se uvijek iznova na tečaj, ali ne zato što nisu od prve savladali slova glagoljice, nego zbog zanimljivosti predavača i posebnosti čitanja biblijskih tekstova na glagoljici i hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku.

Dana 25. veljače 2016. u 19 sati, u maloj dvorani Matice hrvatske, održana je godišnja skupština Društva. Skupština je započela dvjema pjesmama u izvedbi Mješovitoga pjevačkog zbora *Baščina*, a nazočilo joj je četrdesetak članova. U protekloj godini održan je zapanjujuće velik broj tribina, predavanja, izložbi, koncerata, tečajeva i drugih aktivnosti. Održani su treći Dani otvorenih vrata zagrebačke glagoljaške riznice, izdan 16. broj časopisa *Baščina* i pokrenute ove elektronske Novosti. Uz sve to, u predstojećem razdoblju Društvo namjerava organizirati i Festival

zborske duhovne glazbe i glagoljaškoga pjevanja, a također ostvaruje napredak u svom kapitalnom projektu – osnivanju Muzeja glagoljice u Zagrebu. Sredstva za rad Društva koja mu je dodijelio Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport jedva su pokrila troškove izdavanja časopisa, zbornih nastupa i tribina, dok sve ostale aktivnosti obavlja nekolicina članova Društva volonterski, iz čistog entuzijazma. Ovim putem apeliramo na članove da plaćanjem godišnje članarine i eventualnim donacijama podupru rad Društva.

Predstojeća zbivanja

U srijedu, 9. ožujka s početkom u 19 sati, u prostorijama Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta na Kaptolu 29 a, imat ćemo izuzetnu prigodu poslušati dr.sc. don Miha Demovića, svećenika Dubrovačke biskupije, glazbenog povjesničara, muzikologa i dugogodišnjeg zborovođu zagrebačke prvostolnice. Don Miho će nam iznijeti nove poglede na brodolom sv. Pavla koji se, po svemu sudeći, dogodio u vodama hrvatskog otoka Mljeta, a ne uz obale Malte. Svi ste dobrodošli!

Pripreme za četvrte Dane otvorenih vrata zagrebačke glagoljaške riznice u punom su jeku. Detalje ćete doznati u idućem broju Novosti.

Crtece vezane uz Noć muzeja

Noć muzeja održana je 29. siječnja 2016. tako da osvrte na navedenu manifestaciju nismo stigli uvrstiti u prethodne Novosti. Zato donosimo detalje u ovom broju.

Ravnateljica Staroslavenskog instituta dr. sc. Marica Čunčić javlja nam da je u okviru Noći muzeja održala predavanje pod naslovom *Iz hrvatske glagoljske baštine* u gradskom muzeju u Karlovcu, točnije u Galeriji Karas. Predavanje je bilo popraćeno prigodnom izložbom glagoljičnih faksimila, pretisaka i replika i to u prostoru izložbe radova slovenskoga slikara Vladimira Makuca koji na nekim slikama ima glagoljična slova i generativni model kruga podijeljen na osam jednakih isječaka iz kojih slova izlaze.

Ovogodišnji program Noći muzeja u Knjižnici HAZU-a bio je u znaku Gutenberga i umijeća tiskarstva. Akademkinja Anica Nazor održala je predavanje uz projekciju filma o Šimunu Kožičiću Benji i njegovoj glagoljskoj tiskari u Rijeci. Za to vrijeme je prof. Frane Paro predstavio tiskarski postupak na drvenoj knjigotiskarskoj preši, replici Gutenbergovoga tiskarskoga stroja.

Gospodin Damir Kremenić, član Društva prijatelja glagoljice i predsjednik Katedre Čakavskog sabora Kornić poslao nam je informacije o mnoštvu zbivanja u Rijeci i riječkoj okolici. U Noći muzeja u prostoru izložbe Glagoljica vladala je prilična gužva. Član Katedre Čakavskog sabora Kornić, g. Davor Žic, održao je brzi tečaj glagoljice za čak sedamdeset polaznika.

Nevezano uz Noć muzeja, ali vezano uz agilnu Katedru Čakavskog sabora, doznajemo da je g. Žic i inače aktivan na planu glagoljice: na dan pismenosti, u okviru *Glagoljske šetemanje*, prošlog rujna imao je 64 polaznika u osnovnoj školi u mjestu Brešca na širem riječkom području, dok je u Crikvenici istoga dana glagoljski opismenjeno 11 polaznika. Katedra svakog ljeta održi četiri škole glagoljice na otoku Krku, na kojima se uči i uglata i obla i kurzivna i trokutasta glagoljica, a kojima nazoči stotinjak polaznika. G. Kremenić je u veljači 2014. godine, povodom 100. godine rođenja fra Marka Japundžića, u Drenovcima u Slavoniji, u mjesnoj osnovnoj školi održao tečaj glagoljice za osnovce, srednjoškolce i građane – ukupno 88 polaznika. Iako ove vijesti nisu najsvježije, nama su nove, važne i zanimljive.

Nadamo se da će nam zaljubljenici u glagoljicu nastaviti slati aktualne informacije o zbivanjima kako bismo ih uvrstili u Novosti i podijelili s ostalima.

Osvrt za kraj

Vraćamo se odakle smo u ovom broj krenuli – u Kosinju. Pretpostavlja se da je u Kosinju, odnosno danas posve razrušenom starom gradu Ribniku, knez Anž Frankopan osnovao tiskaru. Prema nekim teorijama hrvatski Prvotisk iz 1483. godine tiskan je upravo tamo. Kosinje se na raznim europskim zemljovidima od 16. do 19. st. spominje više od stotinu puta. Možda je upravo postojanje glagoljaške tiskare razlog uvrštavanja Kosinja u europske zemljovide i atlase pa se može reći da je Hrvatska i po Kosinju postala važnim dijelom Europe i civiliziranoga svijeta.

Hvala na pozornosti.

Srdačno Vas pozdravlja Mirna Lipovac, urednica Novosti.